

روش آموزش اصول زیبایی شناسی در ترکیب حجم برای معماران

گلزار یونسی^{1*}، فرزنان رسول زاده²

- 1- عضو هیات علمی آموزشکده فنی و حرفه ای سما، دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج، کرج، ایران
gyounesi@yahoo.com
- 2- عضو هیات علمی آموزشکده فنی و حرفه ای سما، دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج، کرج، ایران
rasoulzadehfarzan@yahoo.com

چکیده

از آنجایی که معماری نوعی هنر است لذا هر اثر شکل گرفته توسط آن برای جاودانگی در طول زمان، نیازمند به رعایت و پیروی از اصول زیبایی شناسی هنر، می باشد. در واقع معماری را می توان یک هنر انسانی دانست، که با شناخت ویژگیهای اخلاقی زیبا شناسانه انسانی و استفاده مناسب از آن می تواند نیازهای انسانی را به بهترین و زیباترین شکل ممکن پاسخ گوید. بهره گیری از عواملی چون، هندسه، ریتم، تعادل، تقارن، تناسبات و غیره، که همگی از اصول برقراری زیبایی مفهومی در اثر است، در کلیه آثار معماری می بایست لحاظ گردد. به همین خاطر معماران در تلاشند تا با شناخت صحیح این اصول و بکار گیری همزمان و هماهنگ آن با عملکرد و کارکرد لازم برای هر اثر، آن را به بهترین شکل ارائه نمایند. این موضوع مستلزم شناسایی اصول زیبایی شناسی و نحوه استفاده می باشد و نیازمند آموزش و تجربه عملی خواهد بود. برای ایجاد ترکیب زیبا در معماری، روش های مختلفی وجود دارد. طبیعت یک منبع الهام بخش برای شناخت اصول زیبایی شناسی است به طوری که تجزیه و تحلیل فرم های طبیعی و توجه به ابعاد، اشکال و ترکیبات موجود در طبیعت مانند انسان، حیوانات و حتی گیاهان و اصول حاکم نهفته در این اشکال می تواند راهی عملی و تجربی برای شناسایی این اصول و کاربرد آنها باشد. در این مقاله برآنیم تا روشهای مختلف خلق یک اثر منطبق بر اصول زیبایی شناسی را برشمرده و در این راستا به راه حلها و تمرینات عملی و نتایج ارائه شده در برخی دانشگاههای ایران توجه نماییم.

واژه های کلیدی: اصول زیبایی شناسی، عملکرد، ترکیب حجمی، تجزیه و تحلیل فرم، طبیعت، اشکال انسانی و حیوان.

مقدمه

معماری هنر ساختن فضا است. به بیان بهتر می توان گفت که معماری منجر به خلق فضایی می شود که اصول زیبایی شناسی در آن برقرار بوده و آن اثر یا فضای معماری را می توان به واسطه بهره گیری از اصول، یک اثر هنری دانست. اصول زیبایی شناسی برگرفته از هنر، علم و ریاضیات در طراحی معماری مورد استفاده قرار می گیرند، مثل کاربرد خط، شکل، فرم، ترکیب ابعاد، فضا، نور و رنگ برای ایجاد یک الگو، همچون توازن، ریتم، تعادل، وحدت و این عناصر در کنار هم به معماران اجازه می دهند تا ساختمان هایی با فضاهای زیبا و مفید خلق کنند. به بیان بهتر، اصول زیبایی شناسی به اضافه جنبه های ساختاری به ساختن یک ساختمان موفق کمک می کند. دو نوع